

ס.ד.

בחצוצרות בשעת הקרבת קרבן פסח, וגם חצוצרות לכאורה הם דין בשירת הלויים, ולרש"י שהשיר אינו מדין הקרבן מדוע היה טעון חצוצרות.

וכתב שמוכרח **בדעת רש"י**, שההלל בקרבן פסח הוא מחמת **ב' דינים**, גם מדין **'על זבחי שלמיכם'** שנאמר בחצוצרות, וזה מרבה שיש גם דין שירה על הקרבן בקרבן פסח, ודין נוסף **המיוחד לקרבן פסח**, שצריך אמירת הלל בעשייתו, וכפי שאמרו להלן (צ"ה), אפשר ישראל שוחטין את פסחיהן ואין אומרים הלל. ודין זה סובר רש"י שהוא על ישראל המקריבים הפסח. ומכל מקום היו שם גם חליל וחצוצרות מדין שיר על הקרבן, עיי"ש עוד.

ה. **אף על פי שלא שלשו מימיהם רש"י בסוכה** (נד) פירש, שהכוונה שלא גמרו פעם שלישית כולו, אבל זה ודאי **שכל הכתות** היו גומרות שתי פעמים את ההלל והתחילו בו פעם ג'. אולם התוס' בסוכה (נד) כתבו, שלא שלשו הוא על כת ראשונה, אבל **כת שלישית לא הגיעה** לומר 'אהבתי' אפילו בפעם ראשונה.

ו. **"ד שחל להיות בשבת מניח ידו על כתף חברו** פירש רש"י, ואינו יכול לתקן המקלות. והקשה הצ"ח, אם רק זהו האיסור, הלא יכולים לתקנם מערב שבת. אולם רש"י בשבת (קכד) פירש, שאין **מטלטלים** המקלות בשבת. ובמאירי הביא ב' הפירושים, א', שאסור לקלוף המקלות בשבת, ועוד, אפי' אם קלופות, מ"מ אסור לטלטלם.

ובשער הציון (סי' ש"ח ס"ק י"ג) כתב להוכיח מכאן, שהדין שכלי **שמלאכתו לאיסור מותר לצורך גופו**, הוא רק כשאינו לו כלי היתר להשתמש בה, שהרי כאן, אם היו מתוקנים קודם השבת, ממילא היו מוכנים למלאכה זו, וא"כ באמת היה מלאכתן להיותה, ואעפ"כ היה אסור אם לא לצורך, וכל שכן כלי שמלאכתו לאיסור, שאינו מותר לצורך גופו א"כ אי אפשר להשתמש בכלי של היתר.

והטעם שאסרו להשתמש במקלות אף שאינו אלא משום שבות ואין שבות במקדש, כתב התוספות יום טוב (מ"ט) שהוא מפני שאפשר באופן אחר וכמבואר בשבת (קכד).

א. **תנאי היא דאיכא דמקיש הקטרה לשחיטה ואיכא מאן דלא מקיש**

כתבו התוס', שאף שלענין הקטרה אין מקישים, מכל מקום לענין שאין אומרים אפילו אחד בסוף העולם מקישים, לפי שיש סברא להקיש לענין זה. וכתב הצ"ח, שלענין הקטרה אין מקישים, משום שצריך את הפסוק לרבות שאם יש לאחד חמץ הזורק חייב, ומשמע שבא למעט מקטיר (ע"ש לעיל מזה מש"כ בביאור דבר זה), ולכן אין מקישים הקטרה לשחיטה לענין זה, משא"כ לענין בני חבורה שאין מיעוט מקישים.

ב. **זבחי זבח המיוחד לי ומאי ניהו תמיד**

הקשה השפת אמת (סג. על המשנה), שלפי זה, מניין שהפסוק נאמר כלל לענין קרבן פסח, שמא לא נאמר דין זה אלא לענין קרבן תמיד. ותירץ, שכיון שכתוב פסוק נוסף לא תזבח על חמץ דם זבחי, אנו מעמידים אחד על תמיד ואחד על פסח.

ג. **זבח המיוחד לי ומאי ניהו תמיד**

פירש החזון יחזקאל, שבפרשת תמיד כתוב 'קרבני לחמי' מה שלא כתוב בקרבנות אחרים, ולכן רק התמיד נקרא זבח המיוחד לי.

ה. **קראו את ההלל**

פירש רש"י, שמדובר על כל הכיתות, ומשמע שהכתות בעצמם קראו את ההלל בשעת שחיטה. והקשו התוס' ממה ששינו בתוספתא שהלויים היו עומדים על דוכנם ואומרים את ההלל בשיר, הרי שהלויים הם הקוראים את ההלל, ולא הכתות.

ובחי' הגרי"ז על הרמב"ם (הל' קרבן פסח) כתב, שבדברי רש"י מבואר שהלל זה של שחיטת הפסח היינו כמו כל אמירת הלל דעלמא, וכמו שטעון הלל באכילתו, ואינו שיר של קרבן ולכן אינו שייך ללויים, רק הכתות בעצמם המקריבים אומרים אותו. אולם הקשה מהמשנה בערכין (י'), שיי"ב ימים בשנה החליל מכה לפני המזבח, ובכלל זה גם שחיטת הפסח ראשון ושני, ולכאורה החליל הוא שייך רק לדין שיר של קרבן של הלויים (וגם רש"י בעצמו פי' כן בערכין), ואם דין אמירת הלל הוא ע"י הכתות עצמן, מדוע טעונים הם חלילין. עוד הקשה מהדין שהיו תוקעין